

Avioero - Kreikka

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Millä edellytyksillä avioeron voi saada?
- 2 Mitkä ovat avioeron myöntämisperusteet?
- 3 Mitä laillisia vaikutuksia avioerolla on
 - 3.1 aviopuolisoiden henkilökohtaisiin suhteisiin (esim. sukunimeen)
 - 3.2 omaisuuden jakamiseen puolisoitten välillä
 - 3.3 puolisoitten alaikäisiin lapsiin
 - 3.4 toisen puolison velvollisuuteen maksaa toiselle elatusapua?
- 4 Mitä lakitermi "asumusero" käytännössä tarkoittaa?
- 5 Mitä edellytyksiä asumuseroon liittyy?
- 6 Mitä laillisia vaikutuksia asumuserolla on?
- 7 Mitä lakitermi "avioliiton mitätöinti" käytännössä tarkoittaa?
- 8 Millä edellytyksillä avioliiton voi mitätöidä?
- 9 Mitä laillisia vaikutuksia avioliiton mitätöinnillä on?
- 10 Mitä vaihtoehtoisia muita kuin juridisia keinoja avioeroon liittyvien asioiden ratkaisemiseksi on olemassa?
- 11 Minne avioero-/asumusero-/mitätöintihakemukset tulee lähettää? Mitä muodollisuuksia tähän liittyy ja mitkä asiakirjat hakemukseen tulee liittää?
- 12 Voiko asian hoitamiseen saada oikeusapua?
- 13 Voiko avioero-/asumusero-/mitätöintipäätökseen hakea muutosta?
- 14 Millä tavoin tulee menetellä jos halutaan, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antama avioero-/asumusero-/mitätöintipäätös tunnustetaan tässä jäsenvaltiossa?
- 15 Minkä tuomioistuimen puoleen tulee kääntyä, jos halutaan vastustaa toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antaman avioero-/asumusero-/mitätöintipäätöksen tunnustamista tässä jäsenvaltiossa? Mitä menettelyä tällaisissa tapauksissa sovelletaan?
- 16 Mitä lakia sovelletaan avioeroasiassa silloin kun puoliset eivät asu tässä jäsenvaltiossa tai ovat eri maiden kansalaisia?

1 Millä edellytyksillä avioeron voi saada?

Avioero edellyttää lainvoimaista tuomioistuimen päätöstä. Ks. siviililain (Αστικός Κώδικας) 1438 § ja sitä seuraavat pykälät.

Avioeromenettelyjä on kaksi:

1. Avioero puolisoitten yhteisestä hakemuksesta (συναινετικό διαζύγιο) tapahtuu siten, että puoliset tekevät kirjallisen hakemuksen, jonka allekirjoittavat molemmat puoliset sekä heidän asianajajansa tai vain heidän asianajajansa, jos näillä on nimenomainen valtuutus toimia puolisoitten puolesta. Puolisoitten on pitänyt olla naimisissa vähintään kuusi kuukautta. Jos alaikäisiä lapsia ei ole, avioeroon ei tarvita oikeudenkäyntiä, vaan avioliiton purkamiseen riittää edellä mainittu sopimus. Jos

parilla on alaikäisiä lapsia, avioero edellyttää, että puoliset tekevät edellä mainitun avioliiton purkamista koskevan sopimuksen lisäksi toisen kirjallisen sopimuksen, joka koskee lasten huoltajuutta ja tapaamisoikeutta. Kaikki nämä sopimukset toimitetaan toimivaltaiselle ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle (*μονομελές πρωτοδικείο*), joka käsittelee ne yhden tuomarin kokoonpanossa hakemuslainkäyttömenettelyn mukaisesti. Tuomioistuin vahvistaa sopimukset ja julistaa avioliiton purkautuneeksi.

2. Riitaisessa avioerossa (*διαζύγιο κατ' αντιδικία*) toinen aviopuoliso nostaa avioerokanteen alueellisesti toimivaltaisessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, joka käsittelee asian yhden tuomarin kokoonpanossa. Tällöin on esitettävä seikat, joiden perusteella voidaan katsoa, että avioliitto on kariutunut. Molemmat puoliset voivat myös nostaa omat erilliset avioerokanteensa.

2 Mitkä ovat avioeron myöntämisperusteet?

Riitaisessa avioerossa avioeron perusteet (siviililain 1439 §) ovat seuraavat:

1. Puolisoiden avioliitto on vastaajasta tai kummastakin puolisoista johtuvasta syystä kariutunut, minkä vuoksi voidaan perustellusti katsoa, että avioliiton jatkaminen olisi kantajalle sietämätöntä. Avioliiton oletetaan kariutuneen seuraavissa tapauksissa: avioliittoon liittyy kaksinnaimista tai uskottomuutta; kantaja on hylätty; vastaaja on yrittänyt riistää kantajan hengen; tai vastaaja on ollut väkivaltainen kantajaa kohtaan. Vastaaja voi pyrkiä kiistämään kariutumisolettaman.

Jos puoliset ovat asuneet erossa keskeytyksettä vähintään kahden vuoden ajan, avioliitto katsotaan kariutuneeksi eikä kariutumisolettamaa voida kiistää. Tällöin kantaja voi toimittaa avioerohakemuksen, vaikka avioliiton kariutuminen johtuisi hänestä.

2. Jos puoliso on julistettu kuolleeksi katoamisensa perusteella, toinen puoliso voi hakea avioeroa.

3 Mitä laillisia vaikutuksia avioerolla on

3.1 aviopuolisoiden henkilökohtaisiin suhteisiin (esim. sukunimeen)

Kun avioliitto päättyy avioeroon, puolisoilla ei ole velvollisuutta asua yhdessä eikä tehdä päätöksiä yhdessä. Puoliso, joka on ottanut toisen puolison sukunimen, ottaa yleensä uudelleen käyttöön oman sukunimensä. Hän voi halutessaan säilyttää puolisonsa sukunimen sillä perusteella, että on tullut ammatissaan tai taiteilijana tunnetuksi sillä nimellä. Puolisoiden velvollisuudet toisiaan kohtaan lakkaavat. Avioliitto lakkaa olemasta este uuden avioliiton solmimiselle. Siinä missä avioliitto merkitsi sitä, että määräajat, jotka koskivat puolisoitten toisilleen esittämiä vaatimuksia, keskeytyivät, avioero merkitsee sitä, että nämä määräajat alkavat taas kulua. Avioliiton kautta syntynyt sukulaisuus puolisoitten sukujen välillä jatkuu myös avioliiton purkautumisen jälkeen.

3.2 omaisuuden jakamiseen puolisoitten välillä

Avioerossa kumpikin puoliso saa hänelle kuuluvan irtaimen omaisuuden. Puoliso saa myös omaisuuden, jonka omistusoikeuden oletetaan kuuluvan hänelle. Sääntö soveltuu, vaikka puoliset olisivat tosiasiaassa käyttäneet tätä omaisuutta yhdessä tai vaikka toinen puoliso olisi käyttänyt sitä yksin, jos toinen puoliso ei kiistä omistusolettamaa. Asiaan ei vaikuta se, että toisen puolison voitaisiin katsoa tarvitsevan kyseistä omaisuutta. Jos puoliso, jonka hallussa omaisuus on, kieltäytyy luovuttamasta omaisuutta sen omistajalle, tämä voi nostaa kanteen, jonka perusteena on omaisuuteen kohdistuva esineoikeus tai joka koskee omaisuuden hallintaoikeutta tai jossa vedotaan velvoiteoikeudelliseen lainsäädäntöön. Avioliiton purkautumisen jälkeen puoliso, joka omistaa perheen kodin, voi nostaa esineoikeudellisen tai velvoiteoikeudellisen kanteen kodissa asuvaa puolisoa vastaan. Avioerossa yhteisomistukset päättyvät, ja kumpikin puoliso saa sen, mihin hän on oikeutettu yhteisomistusta ja yhteisen omaisuuden jakoa koskevien sääntöjen mukaan. Jos toinen puoliso on hankkinut omaisuutta avioliiton aikana, toiselle puolisolle kuuluu osuus siitä.

3.3 puolisoitten alaikäisiin lapsiin

Kun avioliitto päättyy avioeroon, tuomioistuin voi määrätä, että vanhempainvastuu on toteutettava jollakin seuraavista tavoista:

- a) vanhempainvastuu tai huoltajuus määrätään toiselle vanhemmalle;
- b) vanhempainvastuu tai huoltajuus määrätään yhteiseksi molemmille vanhemmille;
- c) vanhempainvastuu jaetaan osiin vanhempien kesken; tai
- d) vanhempainvastuu määrätään kolmannelle taholle.

Vanhempien elatusvelvollisuus sellaisia alaikäisiä lapsia kohtaan, joilla ei ole tuloja työstä tai omaisuudesta tai joiden tulot eivät ole riittävät, jatkuu myös avioeron jälkeen. Vanhemmat jakavat elatusvelvollisuuden keskenään. Jos sopua ei synny, tuomioistuin päättää asiasta.

3.4 toisen puolison velvollisuuteen maksaa toiselle elatusapua?

Kun avioliitto päättyy eroon eikä toinen puoliso pysty elättämään itseään omilla tuloillaan tai omaisuudellaan, hänellä on oikeus vaatia toiselta puolisolta elatusapua siinä tapauksessa, että

1. avioeroa myönnettäessä hän on sellaisessa iässä tai hänen terveystilanteensa on sellainen, ettei se salli aloittaa tai jatkaa soveltuvan ammatin harjoittamista toimeentulon hankkimiseksi;
2. hän on alaikäisen lapsen huoltaja eikä tästä syystä kykene harjoittamaan soveltuvaa ammattia;
3. hän ei löydä pysyvää, soveltuvaa työpaikkaa tai hän tarvitsee ammatillista koulutusta. Kummassakin tapauksessa hän voi saada elatusapua enintään kolmen vuoden ajan avioeron myöntämisen jälkeen; tai
4. elatusavun määrääminen avioeron myöntämisen yhteydessä on muutoin kohtuullista.

Elatusapu voidaan evätä tai sitä voidaan rajoittaa perustellusta syystä, erityisesti jos avioliitto on kestänyt vain vähän aikaa tai jos elatusapuun oikeutettu on syyllinen avioeroon tai jos hän on tahallaan aiheuttanut varattomuutensa. Oikeus elatusapuun lakkaa, jos elatusavun saaja solmii uuden avioliiton tai ryhtyy elämään avoliitossa. Oikeus elatusapuun ei lakkaa sen vuoksi, että elatusapuvelvollinen kuolee. Jos elatusavun saaja kuolee, oikeus elatusapuun kuitenkin lakkaa, paitsi siinä tapauksessa, että oikeus kohdistuu menneeseen aikaan tai kyseessä ovat maksuerät, jotka olivat erääntyneinä kuolinhetkellä.

4 Mitä lakitermi "asumusero" käytännössä tarkoittaa?

5 Mitä edellytyksiä asumuseroon liittyy?

6 Mitä laillisia vaikutuksia asumuserolla on?

7 Mitä lakitermi "avioliiton mitätöinti" käytännössä tarkoittaa?

Avioliiton mitätöinnillä tarkoitetaan sitä, että avioliitto, joka on saavuttanut täydet oikeusvaikutukset mutta jota rasittaa jokin virhe, mitätöidään oikeuden päätöksellä. Tällöin kaikki avioliitosta syntyneet oikeusvaikutukset kumoutuvat. Ainoa poikkeus on se, että mitätöidyssä avioliitossa syntyneitä lapsia pidetään edelleen aviolapsina. Säännökset, jotka koskevat yleisesti oikeustoimen moittimista ja purkamista mitättömyysperusteella, soveltuvat myös avioliittoon, joka on moitteenvaraisesti tai suoraan mitätön (siviililain 1372 § ja sitä seuraavat pykälät).

8 Millä edellytyksillä avioliiton voi mitätöidä?

Avioliitto voidaan mitätöidä sillä perusteella, että jokin avioliiton edellytyksistä puuttui tai jokin avioliiton este vallitsee tai että avioliitto on moitteenvaraisesti mitätön erehdyksen tai pakottamisen vuoksi.

Avioliiton edellytysten katsotaan puuttuvan seuraavissa tilanteissa: avioliittolupauksia ei ole annettu henkilökohtaisesti tai ne ovat ehdollisia tai määräaikaista; puoliset ovat alaikäisiä, eikä tuomioistuimelta ole saatu lupaa avioliitolle; puolisoilla on tuomioistuimen määräämä holhooja, joka ei suostu avioliittoon, eikä tuomioistuimelta ole saatu lupaa avioliitolle; tai jos jompikumpi puoliso ei avioliiton solmimishetkellä ymmärrä sitoumuksensa luonnetta tai on mielisairauden vuoksi ymmärrystä vailla. Avioliiton este vallitsee seuraavissa tapauksissa: puoliset ovat sukulaisia suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa, eikä tällöin ole merkitystä sukulaisuussuhteen etäisyydellä; puoliset ovat neljännen parenteelin tai tätä läheisempiä sivusukulaisia; puoliset ovat avioliiton kautta syntyvässä sukulaisuussuhteessa suoraan ylenevää tai alenevaa polvea, eikä tällöin ole merkitystä sukulaisuussuhteen etäisyydellä; puoliset ovat avioliiton kautta syntyvässä sukulaisuussuhteessa kolmannen parenteelin tai tätä läheisempiä sivusukulaisia; tai jos avioliitto merkitsee kaksinnaimista tai puoliso on toisen puolison adoptiolapsi.

Mitätöintiperuste poistuu avioliiton solmimisen jälkeen seuraavissa tapauksissa: puolisoitten välille syntyy vapaasta tahdosta täysi yhteisymmärrys avioliitosta; tuomioistuin myöntää jälkepäin alaikäisille luvan avioitua; alaikäinen puoliso, jolla ei ole tuomioistuimen lupaa, hyväksyy avioliiton täyttäessään 18 vuotta; vajaavaltaisen puolison asema muuttuu täysivaltaiseksi, ja hän hyväksyy avioliiton; jos holhooja, tuomioistuin tai vajaavaltainen asemansa muututtua täysivaltaiseksi hyväksyy avioliiton; tai jos erehdyksen tai pakottamisen vuoksi avioliiton solminut hyväksyy avioliiton sen jälkeen, kun erehtyminen tai pakottaminen on päättynyt. Siviiliavioliitto ei tule lainkaan voimaan, jos sitä ei ole solmittu pormestarin ja todistajien läsnä ollessa. Kirkollinen avioliitto taas ei tule lainkaan voimaan, jos vihkimistä ei ole toimittanut ortodoksisen kirkon pappi tai muun Kreikassa tunnetun uskontokunnan pappi. Näissä tapauksissa avioliitolla ei ole oikeusseuraamuksia, ja kuka tahansa, jonka oikeutta asia koskee, voi pyytää tuomioistuinta julistamaan, että avioliittoa ei koskaan ollutkaan.

9 Mitä laillisia vaikutuksia avioliiton mitätöinnillä on?

Periaatteessa avioliiton oikeusvaikutukset poistuvat taannehtivasti. Tämä koskee kaikkia aviopuolisoiden välisiä suhteita, olivatpa ne henkilökohtaisia tai perheeseen tai omaisuuteen liittyviä. Siten avioliiton mitätöiminen poistaa puolison lakimääräisen

perintöoikeuden toisen puolison jälkeen. Perintöoikeus poistuu avioliiton alkamishetkestä asti. Myös kaikki kolmansien osapuolien kanssa tehdyt oikeustoimet, joihin puoliset ryhtyivät avioparina, mitätöityvät. Tällöin on kyse joko oikeustoimista, joihin on ryhdytty aviosuhteessa elämiseen liittyvien tarpeiden perusteella, tai oikeustoimista, jotka liittyvät toisen puolison omaisuuden hallintaan. Kun tätä sääntöä sovelletaan, aviopuolisoiden kanssa sopimuksen tehneen kolmannen osapuolen vilpittömyyttä mieltä kuitenkin suojataan. Jos puoliso ei tiennyt mitätöintiperusteesta avioliittoa solmittaessa, mitättömyys on tällaiseen puolisoon nähden voimassa tulevien oikeussuhteiden osalta. Jos molemmat puoliset olivat tietämättömiä, periaatetta sovelletaan molempiin puolisoihin. Puolisolla, joka ei ollut avioliittoa solmittaessa tietoinen mitätöintiperusteesta, on avioeroa koskevien vastaavien määräysten mukaisesti oikeus elatusapuun puolisolta, joka oli alusta asti tietoinen mitättömyydestä, sekä tämän perillisiltä, jos kyseinen puoliso kuolee avioliiton mitätöinnin jälkeen. Sama oikeus on myös puolisollla, joka on pakotettu avioliittoon uhkaamalla tai laittomasti tai hyvien tapojen vastaisesti, jos avioliitto mitätöidään tai se päättyy toisen puolison kuoleman vuoksi (siviililain 1383 §).

10 Mitä vaihtoehtoisia muita kuin juridisia keinoja avioeroon liittyvien asioiden ratkaisemiseksi on olemassa?

Muita keinoja ei ole.

11 Minne avioero-/asumusero-/mitätöintihakemukset tulee lähettää? Mitä muodollisuuksia tähän liittyy ja mitkä asiakirjat hakemukseen tulee liittää?

Jos avioero myönnetään, koska avioliitto on kariutunut toisesta tai molemmista puolisoista johtuvasta syystä, tai koska puoliso julistetaan kuolleeksi katoamisensa perusteella, toimivalta kuuluu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle, joka käsittelee asian yhden tuomarin kokoonpanossa. Ks. siviiliprosessilain (*Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας*) 17 §:n 1 momentti. Tämä tuomioistuin myös mitätöi avioliitot, jotka ovat joko suoraan mitättömiä tai moitteenvastaisesti mitättömiä. Se julistaa myös, että avioliittoa ei ole olemassa, samoin kuin tekee avioliiton kestäessä päätökset asioissa, jotka koskevat puolisoitten välisiä, avioliitosta johtuvia suhteita. Tuomioistuin noudattaa tällöin avioliittoon liittyviä riita-asioita koskevaa menettelyä (sellaisena kuin se on muutettuna lailla 4055/2012).

Kun avioero perustuu puolisoitten yhteiseen hakemukseen, sama tuomioistuin on toimivaltainen, mutta tässä tapauksessa se noudattaa hakemuslainkäyttöön sovellettavaa menettelyä. Alueellinen toimivalta kuuluu tuomioistuimelle, jonka tuomiopiirissä sijaitsee jokin seuraavista: puolisoitten viimeinen yhteinen asuinpaikka (siviiliprosessilain 39 §); puolisoitten vakainainen asuinpaikka, jos ainakin toinen heistä vielä asuu siellä; vastaajan vakainainen asuinpaikka (siviiliprosessilain 22 §); hakemuksen ollessa yhteinen jommankumman puolison vakainainen asuinpaikka; tai kantajan vakainainen asuinpaikka, jos hän on asunut siellä vähintään vuoden välittömästi ennen avioerohakemusta tai, siinä tapauksessa että kantaja on Kreikan kansalainen tai molemmat puoliset ovat Kreikan kansalaisia, jos hän on asunut siellä vähintään kuusi kuukautta välittömästi ennen avioerohakemusta. Mahdollisen vastakanteen tutkii sama tuomioistuin. Elatusapuhakemus voidaan yhdistää kanteeseen, joka koskee avioeroa, avioliiton mitätöintiä tai sen totetamista, ettei avioliittoa koskaan ollutkaan. Yhdistetty asia käsitellään toimivaltaisessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa yhden tuomarin kokoonpanossa. Tuomioistuin noudattaa avioliittoon liittyviä riita-asioita koskevaa menettelyä sekä tähän menettelyyn sovellettavia rajoituksia. Myös vanhempainvastuun määrittäminen sekä tapaamisoikeuden järjestäminen voidaan yhdistää avioerohakemukseen. Yhdistetyn asian käsittelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin yhden tuomarin kokoonpanossa sen erityismenettelyn mukaan, josta säädetään siviiliprosessilain 618B §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.

Avioerohakemus toimitetaan tuomioistuimen kansliaan. Kansliassa määrätään tuomioistuimen suullisen käsittelyn päivämäärä, joka merkitään hakemuksen jäljennöksiin. Kantajan asianajajan pyynnöstä tuomioistuimen haastemies antaa vastaajalle tiedoksi hakemuksen jäljennöksen, johon on merkitty tuomioistuimen määräämä suullisen käsittelyn päivämäärä. Samalla vastaajalle annetaan kutsu saapua käsittelyyn sekä ilmoitetaan sen aika ja paikka. Haastemiehen on annettava hakemuksen jäljennös tiedoksi Kreikassa asuvalle tai oleskelevalle vastaajalle 60 päivää ennen tuomioistuimen suullista käsittelyä, ja jos vastaaja asuu tai oleskelee ulkomailla tai hänen asuinpaikkansa on tuntematon, 90 päivää ennen tuomioistuimen suullista käsittelyä.

Jos hakemus on toimitettava ulkomaille henkilölle, jonka asuinpaikka on tiedossa, sovelletaan – vastaavalla tavalla kuin oikeudenkäynnin vireille panemista koskevaan hakemukseen – säännöksiä, jotka on vahvistettu yhdessä seuraavista: EU:n lainsäädäntö, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1393/2007 oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa; soveltuviissa tapauksissa 15.11.1965 allekirjoitettu Haagin yleissopimus; tai kahdenvälisissä tai monenvälisissä sopimuksissa vahvistetut säännöt.

Puolisoiden henkilösuhteisiin ja aviovarallisuussuhteisiin sekä avioero- ja asumuseroasioihin (siviililain 14, 15 ja 16 §) sovelletaan seuraavia, ensisijaisuusjärjestyksessä lueteltuja aineellisen oikeuden säännöksiä:

1. sen valtion laki, jonka kansalaisia molemmat puoliset avioliiton aikana viimeksi olivat, jos ainakin toinen heistä on edelleen sen valtion kansalainen;

2. sen valtion laki, jossa puolisoilla oli avioliiton aikana viimeksi yhteinen asuinpaikka; tai
3. sen valtion laki, johon puolisoilla on läheisemmät siteet.

Vanhempien ja lasten suhteisiin (siviililain 18 ja 19 §) sovelletaan seuraavia, ensisijaisuusjärjestyksessä lueteltuja säännöksiä:

- a) sen valtion laki, jonka kansalaisuus heillä molemmilla on viimeksi ollut;
- b) sen valtion laki, jossa heillä on viimeksi ollut yhteinen asuinpaikka; tai
- c) sen valtion laki, jonka kansalaisuus lapsella on. Jos lapsella on sekä Kreikan että jonkin muun valtion kansalaisuus, sovelletaan Kreikan lakia. Jos lapsella on useamman muun valtion kansalaisuus, sovelletaan sen valtion lakia, johon lapsella on läheisimmät siteet.

Oikeuspaikan laki -periaatteen (*lex fori*) mukaisesti sovelletaan Kreikan prosessilakia, mutta perustuslain 28 §:n mukaan EU:n lainsäädäntö ja Kreikan kansainväliset sopimukset ovat ensisijaisia Kreikan prosessilakiin nähden.

Asianosaisia edustavilla asianajajilla on oltava erityinen valtuutus toimia päämiestensä puolesta tai heidän on esiinnyttävä tuomioistuimessa yhdessä päämiestensä kanssa.

Vihkitodistus, siviilisäätystä koskeva todistus ja muut asiakirjat on esitettävä tuomioistuimelle todisteiden vastaanoton yhteydessä. Todistajia kuulustellaan ja asianosaisten lausunnot annetaan julkisessa oikeudenkäynnissä.

Jos puoliset hakevat avioeroa yhdessä, heidän on annettava kirjallinen ilmoitus, jonka mukaan he tahtovat purkaa avioliittonsa. Puolisoiden tai heidän valtuuttamiensa asianajajien tai molempien on allekirjoitettava ilmoitus. Tuomioistuimelle on toimitettava myös sopimus, joka koskee lasten huoltajuutta ja tapaamisoikeutta. Tuomioistuin vahvistaa sopimuksen ja julistaa avioliiton päättyneeksi.

Tuomioistuin käyttää harkintavaltaansa arvioidessaan asianosaisten lausuntoja. Asianosaisen kuulemista totuusvakuutuksen nojalla ei voida käyttää todisteluvälineenä, kuten ei myöskään puolisoitten lasten kuulemista todistajina. Todistajien ja asiantuntijoiden on annettava lausuntonsa valan velvoittamina.

Avioeroasiaa käsittelevä tuomioistuin yrittää sovittaa asianosaisten välejä.

Vastaajan poissaolo ei vaikuta päätöksen antamiseen asiassa. Jos asianosainen kuolee, kun tuomioistuimen päätökseen voidaan vielä hakea muutosta, seurauksena on oikeudenkäynnin keskeyttäminen. Kun kyseessä on avioliiton mitätöimistä koskeva kanne, jota myös yleinen syyttäjä voisi ajaa, tältä pyydetään lausunto oikeudenkäynnissä. Jos asianosainen kuolee, oikeudenkäynti keskeytetään ja kuolleen asianosaisen perilliset voivat jatkaa sitä. Jos avioliiton mitätöintiä tai sen toteamista, ettei avioliittoa koskaan ollutkaan, ajaa syyttäjä, hän ajaa sitä molempia puolisoita vastaan, ja jos toinen puolisoista on kuollut, tämän perillisiä vastaan.

12 Voiko asian hoitamiseen saada oikeusapua?

Kyllä, tietyin edellytyksin. Oikeusapua on saatavilla erityisesti silloin, kun voidaan osoittaa, että asianosainen ei kykene maksamaan oikeudenkäyntikulujaan kajoamatta varoihin, jotka asianosainen tarvitsee itsensä ja perheensä elatukseen. Oikeusavun edellytyksenä on, että kanne ei ole selvästi perusteeton tai turha. Oikeusapuhakemukset on tehtävä tuomarille, joka käsittelee tai tulee käsittelemään pääasian. Jos asia käsitellään ensimmäisessä oikeusasteessa usean tuomarin kokoonpanossa, hakemus jätetään tuomioistuimen puheenjohtajalle. Jos asiaan ei liity oikeudenkäyntiä, hakemus toimitetaan kantajan asuinpaikan rauhantuomioistuimelle (*επιρωδικείο*). Ks. siviiliprosessilain 194 § ja sitä seuraavat pykälät.

Hakemuksessa on esitettävä tiivistelmä oikeudenkäynnin kohteesta ja oikeudenkäynnissä esitettävistä todisteista, samoin kuin todisteista, jotka vahvistavat, että oikeusavun edellytykset täyttyvät. Hakemukseen on liitettävä seuraavat asiakirjat:

1. hakijan kotipaikan tai vakinaisen asuinpaikan pormestarin tai kyläneuvoston puheenjohtajan antama (maksuton) todistus, jossa selostetaan hakijan työ-, raha- ja perhetilanne;
2. hakijan kotipaikan tai vakinaisen asuinpaikan verotarkastajan antama (maksuton) todistus, jonka mukaan hakija on kolmen viime vuoden aikana toimittanut tuloveroilmoituksen tai jotain muuta välitöntä veroa koskevan ilmoituksen ja ilmoitus on tarkastuksen jälkeen hyväksytty.

Oikeusapuhakemuksesta päätöksen tekevä tuomioistuin voi kutsua vastaajan kuultavaksi maksutta. Kuulemisessa ei tarvita asianajajaa. Jos tuomioistuin pitää ilmeisenä, että mainitut ehdot täyttyvät, se myöntää hakijalle oikeusapua. Tämä on tehtävä jokaisen oikeudenkäynnin osalta erikseen. Oikeusapupäätös on kyseisen oikeudenkäynnin osalta voimassa kaikissa oikeusasteissa ja kattaa myös lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanon.

Asianosainen, jolle on tällä tavoin myönnetty oikeusapua, vapautetaan väliaikaisesti velvollisuudesta maksaa tuomioistuinkuluja sekä ylipäänsä oikeusprosessiin liittyviä kuluja, joita ovat notaarien ja haastemiesten palkkiot, todistajien kulut sekä asiantuntijoiden, asianajajien ja muiden edustajien palkkiot. Hänen ei myöskään tarvitse antaa vakuutta näistä kuluista. Oikeusavun saajalle voidaan myöntää myös väliaikainen vapautus, joka koskee vain osaa edellä mainituista kuluista.

Oikeusavun myöntäminen ei vaikuta velvoitteeseen maksaa toisen osapuolen hyväksi tuomittuja kuluja. Tuomioistuin voi saajan hakemuksesta oikeusapua koskevassa päätöksessään tai sen jälkeen määrätä asianajajan, notaarin tai haastemiehen avustamaan oikeusavun saajaa. Näillä on velvollisuus hyväksyä määräys, ja tuomioistuimen päätös vastaa valtakirjaa.

Oikeusapu päättyy saajan kuolemaan, mutta toimet, joita ei voida lykätä, voidaan tehdä kuoleman jälkeenkin aiemmin myönnettyjen määräysten nojalla. Lisäksi oikeusapu voidaan perua tai sitä voidaan rajoittaa tuomioistuimen päätöksellä sen omasta aloitteesta tai yleisen syyttäjän ehdotuksesta, jos ilmenee, että oikeusavun edellytykset eivät täytyneet alun perinkään tai että ne eivät enää ole voimassa tai että ne ovat muuttuneet.

Kulut maksetaan siviiliproessilain 190–193 §:n mukaisesti.

Jos päätöksessä määrätään kuluja oikeusavun saajan vastapuolen maksettaviksi, leimavero, täytäntöönpanokelpoista päätösjäljennöstä koskeva maksu ja muut palkkiot kerätään julkisia maksuja koskevien sääntöjen mukaisesti. Jos taas on määrätty, että kuluja on korvattava oikeusavun saajalle, tämän asianajajille tai muille laillisille edustajille tai tuomioistuimen virkailijoille, nämä kulut peritään pakkotäytäntöönpanoa koskevien säännösten mukaisesti. Samalla tavoin peritään oikeusavun saajan maksettaviksi tuomitut kulut sen jälkeen kun on vahvistettu, että jotkin oikeusavun edellytykset eivät enää täyty. Jos osapuolet ovat saaneet oikeusapua vilpillisten ilmoitusten tai väärrien tietojen avulla, oikeusavun peruuttamisesta päättävä tuomari tuomitsee 100–200 euron sakon, joka suoritetaan oikeusalan ammattihenkilöiden vakuutusrahastoon. Tämä ei vapauta osapuolia maksamasta takaisin määriä, joista heidät on vapautettu, eikä se estä rikossyytteen nostamista asiassa.

13 Voiko avioero-/asumusero-/mitätöintipäätökseen hakea muutosta?

Kyllä. Hävinnyt osapuoli voi hakea toimivaltaisessa muutoksenhakutuomioistuimessa (*Εφετείο*) muutosta päätökseen, joka koskee avioeroa, avioliiton mitätöintiä (joko silloin kun avioliitto on suoraan mitätön tai moitteenvaraisesti mitätön) tai sen toteamista, ettei avioliittoa koskaan ollutkaan.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi antamisesta, jos valittajan kotipaikka tai vakinainen asuinpaikka on Kreikassa, tai 60 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi antamisesta, jos valittajan kotipaikka tai vakinainen asuinpaikka on ulkomailla tai hänen asuinpaikkansa ei ole tiedossa. Jos päätös on jäänyt antamatta tiedoksi, valitus on tehtävä kolmen vuoden kuluessa päätöksen julkaisemisesta. Jos muutoksenhakuun oikeutettu henkilö on kuollut, muutoksenhaun määräaika lasketaan siitä, kun päätös on annettu tiedoksi lakimääräisille perillisille tai testamentinsaajille.

14 Millä tavoin tulee menetellä jos halutaan, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antama avioero-/asumusero-/mitätöintipäätös tunnustetaan tässä jäsenvaltiossa?

Tätä asiaa koskeva voimassa oleva säädös on neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003, joka koskee tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa. Asetuksessa vahvistetaan periaate, jonka mukaan yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa annetut päätökset tunnustetaan muissa jäsenvaltioissa ilman erityistä menettelyä.

Jos halutaan avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä koskevan päätöksen vahvistamista Kreikassa, tästä on tehtävä hakemus yhden tuomarin kokoonpanossa kokoontuvalle ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle sen henkilön vakinaisella asuinpaikkakunnalla, jota vastaan päätös on pantava täytäntöön, tai paikkakunnalla, jossa täytäntöönpano tapahtuu.

Tuomioistuimen suullisen käsittelyn päivämäärä määrätään, ja toiselle osapuolelle on annettava tiedoksi jäljennös hakemuksesta, samoin kuin asiakirja, jossa käsittelyn päivämäärä on vahvistettu ja jossa esitetään kutsu saapua käsittelyyn.

Tuomioistuin ei voi tutkia sen tuomioistuimen toimivaltaa, joka on antanut päätöksen. Se tutkii kuitenkin seuraavat seikat; onko päätöksen tunnustaminen Kreikan oikeusjärjestyksen perusteiden vastaista; onko haasteasiakirjat annettu tiedoksi poissa olleelle vastaajalle niin hyvissä ajoin, että tällä on ollut mahdollisuus itsensä puolustamiseen, ja jos ei ole annettu, onko vastaaja hyväksynyt tuomioistuimen päätöksen yksiselitteisesti; ja ovatko tuomioistuimen päätös ja samojen osapuolten välisessä oikeudenkäynnissä aiemmin annettu päätös ristiriidassa keskenään. Aiemmalla tuomioistuimen päätöksellä tarkoitetaan tässä tilanteessa päätöstä jäsenvaltiossa, jossa tunnustamista haetaan, tai muussa jäsenvaltiossa tai muussa valtiossa kuin jäsenvaltiossa siinä tapauksessa, että päätös täyttää tunnustamisen edellytykset jäsenvaltiossa, jossa tunnustamista haetaan. Jos tuomioistuimen tutkimuksen tulokset ovat tyydyttäviä, tuomioistuin tunnustaa päätöksen.

15 Minkä tuomioistuimen puoleen tulee kääntyä, jos halutaan vastustaa toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antaman avioero-/asumusero-/mitätöintipäätöksen tunnustamista tässä jäsenvaltiossa? Mitä menettelyä tällaisissa tapauksissa sovelletaan?

Kreikkalaisen tuomioistuimen päätökseen, jolla on tunnustettu toisessa EU-maassa annettu tuomioistuimen päätös, voidaan hakea muutosta muutoksenhakutuomioistuimessa, jonka toimivaltaan kuuluu tutkia kyseisen alemman tuomioistuimen päätöksistä tehdyt valitukset. Valitusajaksi on yksi kuukausi päätöksen tiedoksiantamisesta. Jos asianosainen, jota vastaan tunnustamista haettiin, asuu vakinaisesti muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa täytäntöönpanokelpoisuutta koskeva julistus annettiin, valitusajaksi on edellä sanotusta poiketen kaksi kuukautta päätöksen tiedoksiantamisesta. Valitusajaksi ei voida pidentää maantieteellisen etäisyyden vuoksi.

Jos osapuoli, jota vastaan tunnustamista haetaan, on poissa muutoksenhakutuomioistuimen käsittelystä, tuomioistuimen on lykättävä menettelyä sen varmistamiseksi, että kyseinen osapuoli on saanut kutsun kuulemiseen määräaikaan mennessä, tai että kutsun toimittamiseksi on tehty kaikki mahdollinen. Muutoksenhakutuomioistuimen päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan oikeuteen (*Αρειος Πάγος*) oikeuskysymysperusteella.

16 Mitä lakia sovelletaan avioeroasiassa silloin kun puoliset eivät asu tässä jäsenvaltiossa tai ovat eri maiden kansalaisia?

Avioeroon sovelletaan seuraavia, ensisijaisuusjärjestyksessä lueteltuja aineellisen oikeuden säännöksiä:

1. sen valtion laki, jonka kansalaisia molemmat osapuolet viimeksi olivat, jos ainakin toinen heistä on edelleen sen valtion kansalainen;
2. sen valtion laki, jossa osapuolilla oli avioliiton aikana viimeksi yhteinen asuinpaikka; tai
3. sen valtion laki, johon osapuolilla on läheisimmät siteet.

Oikeuspaikan laki -periaatteen (*lex fori*) mukaisesti sovelletaan Kreikan prosessilakia, mutta Kreikan perustuslain 28 §:n mukaan EU:n lainsäädäntö on ensisijainen Kreikan prosessilakiin nähden.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 01/03/2016